

σαράντα

σαράντα, άκλ. απόλ. αριθμητ. [<μσν. σαράντα <σαράκοντα <αρχ. τεσσαράκοντα, με αποκοπή της συλλαβής τε- που εκλαμβάνονταν ως τες σαράκοντα, δηλ. ως θηλ. άρθρο αιτιατ. πλ., και με αποκοπή της συλλαβής -κο-], σαράντα. **1.** το 40ό έτος της ηλικίας: (Τραγούδι: τι τριάντα, τι **σαράντα**, τι πενήντα, τι θα πει αν είναι λίγα ή πολλά, η καρδιά έχει στον άνθρωπο αξία και κερδίζει αυτός που ξέρει ν' αγαπά). **2.** ως άκλ. ουσ. **το Σαράντα**, το έπος του 1940 στα βουνά της Αλβανίας: «οι μαχητές του Σαράντα δόξασαν την Ελλάδα». **3.** ως άκλ. ουσ. **τα σαράντα**, το μνημόσυνο που γίνεται σαράντα μέρες μετά την κηδεία: «την Κυριακή έχουμε τα σαράντα του πατέρα μου».

- και το μερμήγκι με το δικό του το καντάρι σαράντα κιλά ζυγίζει, βλ. λ.μυρμήγκι.

- καλά σαράντα! **α.** ευχή σε λεχώνα να σαραντίσει (βλ. λ.). **β.** λέγεται σε περιπτώσεις που είναι προδιαγεγραμμένη η αποτυχία ενός εγχειρήματος, ιδίως λόγω αργοπορίας: «μέχρι ν' αποφασίσει να μου δώσει αυτός τα δανεικά, καλά σαράντα, γιατί θα 'χω ήδη χρεοκοπήσει!».

- μακριά απ' τον κώλο μας σαράντα δεκανίκια, βλ. λ. [κώλος](#).

- με πίνει σαράντα πυρετός, βλ. λ. [πυρετός](#).

- πατώ τα σαράντα, γίνομαι σαράντα χρονών. (Τραγούδι: σαν **πατήσεις κάποια μέρα τα σαράντα**,στης ζωής το περιθώριο να μη μπει, μη σε νοιάζει και θα είσαι νέος πάντα και πως γέρασες ποτέ σου να μην πεις).

- πέρασα απ' τα σαράντα κύματα, βλ. λ. [κύμα](#).

- σαράντα χρόνια φούρναρης, βλ. λ. [φούρναρης](#).

- σε ξένο κώλο, σαράντα δεκανίκια, βλ. λ. [δεκανίκι](#).